

Juche-aatteen suhde marxismi-leninismiin

Juha Kieksi

Juche-aatteen suhde marxismi-leninismiin on puhuttanut paljon Korean ystäviä ja kommunisteja sekä Suomessa että ulkomailla. Kysymys on tärkeä, sillä Marxin, Engelsin ja Leninin selvittämän vallankumouksellisen teorian lainalaisuuksia ei voi sivuuttaa puhuttaessa työväenluokan vallankumouksesta.

Juche-aate on korealaista sosialismia, jonka keskiössä on ihminen. Juche-aate nostaa filosofian keskipisteeksi ihmisen ja ihmisen roolin maailmassa, mutta se ei tarkoita sitä, että filosofia keskittyisi pelkästään ihmiseen. Kim Il Sungin mukaan juche-aatteen avulla jokainen maa voi torjua dogmatismia sekä soveltaa luovalla tavalla marxismi-leninismien yleismaailmallista totuutta sekä muiden maiden kokemuksia.

Juche-aatteen mukaan kansanjoukot ovat vallankumouksen rakennustyön mestareita ja sen liikevoima.

Toveri Kim Jong Il on analysoinut teoksessaan Kimsungilismien alkuperäisyyden oikea ymmärtäminen selkeästi marxismi-leninismien suhdetta. Teos on julkaistu jo vuonna 1976, mutta se on julkaistu uudelleen vuonna 2002 kokoomateoksessa Juche-filosofiasta, johon on koottu Kim Jong Ilin tärkeimmät juche-aatetta selittävät teokset. Tämä osoittaa, että korealaiset pitävät teosta relevanttina vielä tänäänkin.

Nepalilainen professori Manik Lal Shrestha tiivistää kirjassaan Victorious Advance of Juche Cause kirjan sanoman seuraavasti. Vaikka ihminen onkin Kim Jong Ilin mukaan materiaalsen maailman tuote, kuten dialektinen materialismi on selvittänyt, emme saa unohtaa, että ihminen on olio, joka on riippumaton, jolla on tajunta ja jolle on ominaista luovuus. Kim Jong Ilin mukaan yhteiskunnalliset lainalaisuudet ovat erilaisia kuin luonnon lainalaisuudet, koska yhteiskunnallisiin lainalaisuuksiin liittyy liikkeellepaneva voima, joka on ihminen.

Kim Jong Il kirjoittaa:

”Aikaisemmin Kimilsungismia kutsuttiin nykyajan marxismi-leninismiksi, mutta niin ei ole syytä tehdä, vaikkakaan marxismi-leninismien perintöä ei voi sivuuttaa. Hänen mukaansa on puhuttava kimilsungismista, koska kyseessä on Juche-aatteeseen perustuva alkuperäinen teoria, aate ja metodi. Sitä ei voi selittää marxismi-leninismien viitekehyksellä. Juche-aate on aate, joka uudelleen selittänyt ihmisen ajattelun historian.”

Toisaalta voidaan kysyä, onko kyseessä kuitenkin marxismi-leninismien perustella johdettu käytäntö vai kokonaan uusi teoria?

Marxilainen materialistinen dialektiikka pitää filosofian peruskysymyksenä korrelaatiota materiaalin ja tajunnan välillä sekä olemisen ja ajattelun välillä. Tästä lähtökohdasta se selvittää objektiivisen maailman lainalaisuudet. Juche-aate esittää filosofian peruskysymyksenä maailman ja ihmisen välisen suhteen sekä ihmisen aseman ja roolin maailmassa. Se osoittaa, että ihminen on kaiken herra ja päättää kaikesta.

Marxilaiset ovat tottuneet pitämään filosofian peruskysymyksenä kysymystä idealistisesta ja materialistisesta maailmankäsityksestä. Juche aate tunnustaa maailman olevan materiaalin kehityksen tuloksen ja vastustaa kaikkia idealistisia käsityksiä. Tältä pohjalta juche-aate nostaa uudeksi peruskysymykseksi ihmisen ja luonnon välisen suhteen.

Se selvittää näin maailman muuttamien, hallitsemisen ja kehittämisen lainalaisuudet. Juche-aate asettaa ihmisen paikalle, jossa se hallitsee maailmaa erotuksena siitä että hän vain olisi osa sitä. Tätä filosofista periaatetta ei Kim Jong Ilin mukaan voi selittää materialistisella dialektiikalla.

Kim Jong Il toteaa:

”Kun puhutaan kimilsungismista, tarkoitetaan, että se on filosofia, joka perustuu Juche-aatteen teoriaan ja menetelmään. Aikaisemmin sitä kutsuttiin aikakautemme marxismi-leninismiksi. Historiallinen materialismi selvittää sosiaaliseen historiaan vaikuttavat yleiset lainalaisuudet ja yhteiskunta kuuluu luonnollisesti materiaaliseen maailmaan ja siinä vaikuttavat yhteiskunnalliset lait. Yhteiskunnassa vaikuttaa myös luonnonlaeista poikkeavia lakeja – luonnossa tapahtuvasta liikunnosta poiketen sosiohistoriallisella liikkeellä on subjekti. Sosiohistoriallista kehitystä ei voi ymmärtää ilman subjektin toimintaa ja roolia.”

Tämä on myös historiallisen materialismin lähtökohta. Siitä huolimatta yhteiskunnalla on subjektista riippumattomat lainalaisuudet miten se vain voi kehittyä; marxismi puhuu yhteiskunnallisen lain ja ihmisen vapaan kehityksen suhteesta.

Kim Jong Il toteaa:

”Juche-aate on alkuperäinen filosofia, joka ei selitä vain uusia filosofisia ja sosio-historiallisia periaatteita vaan selvittää myös vallankumousta ja rakennustyötä ohjaavat periaatteet.”

Kyllähän tämä on yksi osa myös marxismi-leninismistä.

Marxismi-leninismi oli vallankumouksellisten teorioiden joukossa se, joka edelsi kimilsungismin kehittämistä. Marx todisti tieteellisesti dialektisen materialismin pohjalta kapitalismin kaatumisen välttämättömyyden ja siirtymisen sosialismiin. Lenin seurasi hänen teoriaansa ja teki analyysin monopolikapitalismista. Tämän pohjalta hän selvitti kapitalismin kehityksen lainalaisuuden ja sosialismin voiton mahdollisuuden yhdessä maassa. Kimilsungismi on vallankumouksellinen teoria, joka ratkaisee vallankumoukselliset ongelmat tällä aikakaudella kun taas marxismi-leninismi antoi vastauksia omalla aikakaudellaan.

”Juche-aatteen pohjalta Kim Il Sung selitti teorian, taktiikan ja strategian kansalliselle vapautumiselle, luokkien vapautumiselle ja inhimilliselle vapautumiselle meidän aikakaudellamme. Tämän vuoksi voidaan sanoa, että vallankumouksellinen kimilsungismi on täydellinen vallankumouksellinen kommunistinen teoria meidän aikakaudellamme.” toteaa Kim Jong Il.

On selvää, että Korean osalta asia on juuri näin. Kimilsungismi edustaa Korean vallankumouksen käytännön tilanteissa saatuja ratkaisuja.

Kim Il Sung on sanonut, että puolueemme on ottanut huomioon kaikki marxismi-leninismin kehittäjien vallankumouksessa, mutta sosialismin klassikot eivät ole voineet antaa ratkaisuja näihin ongelmiin.

Kimilsungismi nosti esiin myös uuden kysymyksen johtajuudesta työväenluokan vallankumouksellisessa teoriassa. Siirtyminen sosialismiin ja kommunismiin on hyvin vaikea ja monimutkainen prosessi, joka voidaan viedä läpi menestyksekkäästi vain kun sovelletaan oikeaa johtamistapaa yhdessä oikean teorian kanssa. Johtamisen merkitys korostuu työväenluokan puolueen ottaessa vallan ja ryhtyessä luomaan uutta yhteiskuntaa. Tätä ei aikaisemmin ole systematisoitu teoriaksi aikaisemmin. Kimilsungismi esittää johtajuuden eräistä vallankumouksen voiton peruskysymyksistä. Johtajuuden merkitys korostuu vallankumouksellisten kansanjoukkojen mobilisoinnissa ratkaisemaan vallankumouksen äkillisiä ongelmia.

Korealaiset ovat kritisoineet johtajuuden puutetta Neuvostoliitossa. Varmasti näin onkin. Neuvostoliitossa kommunistinen puolue ei kyennyt korjaamaan puolueen marxilais-leniniläisen linjan hämärtymistä Hrutshevin kaudella ja sen jälkeen. Neuvostoliitossa puolueen johtajuus oli ongelma.

On selvää, että kimilsungismi eroaa marxismi-leninismistä rakenteellisesti että sisällöllisesti. Kun marxismi koostuu kolmesta elementistä, filosofiasta, poliittisesta ekonomiasta ja tieteellisestä sosialismista, kimilsungismi koostuu myös kolmesta elementistä, Juche-aatteesta, vallankumouksellisesta teoriasta ja johtamismetodista.

Kyseessä ei välttämättä ole kovin suuri ero.

”Vaikka sanommekin, että kimilsungismi on alkuperäinen vallankumouksellinen aate, emme koskaan tarkoita, että sen alkuperä ei olisi marxismi-leninismissä. Vastaavasti jotkut yrittävät asettaa vastakkain kimilsungismin ja marxismi-leninismen. Tämä on myös epätarkoituksenmukaista. Alkuperäisyyttä ei tarvitse korostaa luomalla vastakkainasetteluita. Sekä kimilsungismi että marxismi-leninismi ovat vallankumouksellisia teorioita, jotka ovat luoneet ratkaisuja työväenluokan vallankumoukselliseen käytäntöön. Vallankumouksellinen taistelu uudella aikakaudella on jatkumoa edelliseltä kaudelta. Samoin kuin työväenluokan vallankumouksellinen taistelu myös vallankumoukselliset ajatukset ja teorit heijastavat kunkin aikakauden työväenluokan tarpeita ja ne kehittyvät aikakaudelta aikakaudelle.” toteaa Kim Jong il.

Materialistinen dialektiikka, vallankumouksen strategia ja taktiikka erilaisia, mutta dialektiikan peruskysymykset pysyvät.

Vaikka kimilsungismi edustaakin eri historiallista aikakautta kuin marxismi-leninismi, se on läheisessä yhteydessä marxismi-leninismiin sillä molemmat palvelevat työväenluokan vallankumouksellista asiaa.

Kim Jong Il sanoo:

”Juche-aate vastustaa kaikenlaisia idealistisia ja metafysisiä trendejä ja on tiukasti materialistinen ja dialektinen. Meidän on vastustettava dogmaattista asennetta marxismi-leninismiin, joka ei näe sen historiallisia rajoitteita samoin kuin nihilististä asennetta sen kieltämiseen.”

Marxismi-leninismi on nähtävä se historiallisessa kontekstissään. Marxismi-leninismi kehitettiin Euroopassa, missä sen kehittäjät asuivat ja työskentelivät.

Näin siis Kim Jong Il kuvasi juche-aatteen ja marxismi-leninismen suhdetta.

Eryteisesti sosialistista Albaniaa ja Hoxhan teorioita tukivat kommunistiset puolueet ja ryhmittymät ovat kritisoineet Korealaista Juche-aatetta. Esimerkkinä voidaan mainita Brittiläiset G. Howell (Communist Party Alliance) ja N. Steinmayr.

N. Steinmayr arvostelee juche-aatetta kirjassaan *Kauan eläköön Korean jälleenyhdistyminen ja riippumattomuus – alas Korean revisioinismi*:

Hänen mukaansa Juche-aatteen keskeiset periaatteet:

1. Kansanjoukot ovat historian subjekti
2. Sosiohistoriallinen kehitys heijastelee kansajoukkojen luovaa liikettä
3. Ihmisen historia on kansanjoukkojen taistelua chajusongin saavuttamiseksi (vapaus, riippumattomuus ja itseluottamus)
4. Kansanjoukkojen itsenäinen ajattelu, tajunta ja aloitteellisuus palvelevat heidän päättävää rooliaan toisaalta luonnon muuttamisessa ja toisaalta vallankumouksellisessa taistelussa
5. Johtaja antaa innoituksen ja muodon kansanjoukkojen taistelulle
4. Osoittavat, että juche-aate kieltää materialistisen ja dialektisen historiankäsitelmän. Hänen mukaansa Juche on idealistinen aate, joka sisältää metafysisiä ja jopa teologisia aspekteja. Juche-aatteen ihmiskeskeisyys sotii marxismi-

leninismiä vastaan, sillä dialektinen ja historiallinen materialismi osoittavat tuotantotavan sosiaalisen järjestyksen määrävänä tekijänä.

Juuri käsitys siitä, että Juche-aate olisi idealistinen aate näyttää olevan keskeinen väittämä Juche-aatteen vastustajilla puhuttaessa marxismi-leninismien ja juche-aatteen suhteesta.

Steinmayr listaa myös muita argumentteja sen puolesta, että juche-aate ei ole marxismi-leninismiä:

1. Vapaus perustuu Engelsin mukaan tietoisuuteen yhteiskunnan ja luonnon objektiivisista laeista. Koreassa ei koskaan saavutettu proletariaatin diktatuuria; kyseessä on pseudo-sosialistinen yhteiskunta, jossa työtätekevät joukot on suljettu vallan ulkopuolelle eikä sosialistista demokratiaa ole pantu täytäntöön
2. Juche yhdistää sosialismin ja kommunismin riippumattomuuteen mikä on hänen mukaansa marxismi-leninismien vastainen käsitys.
3. KTP:n viimeinen edustajakokous on pidetty 1980; kuinka demokraattinen sentralismi toimii käytännössä kun korkein päättävä elin ei ole kokoontunut 25 vuoteen.
4. Johtajan asema ei perustu tieteelliseen sosialismiin.

Steinmayr näyttää edustavan kantaa, jonka mukaan marxismi-leninismi on loppuun asti kehitetty teoria, jossa ei ole soveltamisen mahdollisuuksia.

Etelä-Korean hallituksen rahoittama ”riippumaton” Korean jälleenyhdistämisen tutkimuslaitos KINU on julkaissut myös hiljattain tutkimuksen aiheesta Juche-aate ja marxismi-leninismi Korean reformien valossa.

Tutkimus väittää, että Pohjois-Korea luopui lopullisesti 1992 marxismi-leninismistä ja korvasi sen Juche aatteella sen vuoksi, että sosialismin romahdus vei korealaisten silmissä uskottavuuden tai pohjan marxismi-leninismiltä. Edelleen tutkimus selvittää, että vaikka marxismi-leninismi sanana onkin poistettu virallisista kirjoituksista, ei dialektista materialismia, historiallista materialismia, näkemystä lisäarvon muodostumisesta, näkemystä luokkataistelusta, yksipuoluejärjestelmää eikä proletariaatin diktatuuria ole poistettu Pohjois-Korean yhteiskuntajärjestelmästä. Näin ollen marxismi-leninismi on poistunut käytöstä vain terminä.

Ongelman ydin ja keskeinen kysymys näyttää olevan siinä, kehittykö marxismi-leninismi ja ennen kaikkea saako ja voiko se kehittyä.

Jos marxismi-leninismi ei voi kehittyä, vaan se on jo loppuun saakka kehittynyt teoria, on perusteltua ajatella, että kimilsungismi on kehittynyt marxismi-leninismistä. Tällöin tullaan väistämättä myös siihen lopputulemaan, että kimilsungismi ei ole marxismi-leninismiä vaan jotain muuta (revisioinismia). Tällainen katsantokanta edustaa marxismi-leninismien virheellistä tulkintaa, dogmatismia.

Samantyyppistä väittelyä käytiin leninismien asemasta Neuvostoliitossa lokakuun vallankumouksen voiton jälkeen. Stalin määritteli leninismien imperialismin aikakauden marxilaisuudeksi.

Käytettävissä olevan kirjallisen materiaalin perusteella näyttää selvältä, että kimilsungismi ja Juche-aate ovat korean oloihin sovellettua sosialismia, josta löytyvät (kaikki) ne osa-alueet, jotka sisältyvät myös marxismi-leninismiin. Juche-aatteen oikea ymmärtäminen edellyttää jossain määrin Korean historian viitekehyksen tuntemusta. Juuri tämä näyttää olevan yksi keskeisistä syistä, minkä vuoksi jotkut kommunistit ovat tulkinneet juche-aatteen joksikin muuksi kuin marxismi-leninismiksi. Aasiaa ja Eurooppaa ei voi verrata toisiinsa. Tämän oli huomannut Marxkin, mm. määrittäessään aasian tuotantotavan käsitettä.

On selvää, että kun ympäristö muuttuu, teoriaa pitää soveltaa uusiin olosuhteisiin. Aivan toinen asia on puhutaanko vanhan teorian soveltamisesta, vaiko täysin uusista lainalaisuuksista ja jopa uudesta tieteestä?